

Kakav je položaj nezaposlenih koji rade na ugovor?

Izvor: RTS, 21.02.2017.-

Višegodišnji problem prekoračenja ugovora o privremenim i povremenim poslovima, kada je reč o javnim preduzećima, dodatno usložnjavaju zabrana zapošljavanja i Zakon o maksimalnom broju zaposlenih. Naime, nedostatak radnika na pojedinim mestima popunjava se i angažovanjem nezaposlenih lica po tzv. privremeno-povremenim ugovorima. Dok inspektori pozivaju da se slučajevi zloupotrebe prijave, advokati opominju na manjak ovlašćenja inspekcije i spore sudske postupke.

Umesto sezonski - 120 dana u 12 meseci, ugovor o privremenim i povremenim poslovima traje i više godina. Sindikati procenjuju da je tzv. privremeno-povremenih ugovarača u Srbiji do čak 70.000. Sa nižom platom i bez prava koja garantuju ugovori na određeno i neodređeno vreme.

„Uskraćeni su za mnoge stvari - godišnji odmor, bolovanje. Oni zarađuju samo radom, nemaju baš nikakva prava iz Zakona o radu. S druge strane, dobijaju bar redovna primanja i zdravstvenu i socijalnu zaštitu, ali sam taj osećaj nesigurnosti da sutra nekome niste potrebni jeste vrlo loš“, objašnjava Aleksandar Radojević iz Sindikata komunalaca Beograda.

I u Inspekciji rada potvrđuju da je, od oko 3.500 postupaka zbog zloupotrebe radnih prava tokom godine, sve više prijava zbog zloupotrebe ugovora o privremenim i povremenim poslovima. Pred inspektorima su tada dva

rešenja.

„Podnosimo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i donosimo rešenje kojim nalažemo da poslodavac prestane da angažuje lica po tom osnovu da bismo ga naterali da ponudi ugovor o radu na neodređeno vreme“, navodi Goran Marković iz Inspektorata za rad.

Umesto ugovora na neodređeno vreme, poslodavac češće ponudi tek raskid postojećeg ugovora. Zato radnici retko i prijavljuju takve slučajeve, iako to mogu da učine i anonimno.

„Poslodavac i zaposleni su tu u saučesništvu jer je radnik prinuđen da prihvati takve poslove po sistemu: daj bolje da radim bilo šta jer u suprotnom neću raditi ništa. Drastično je što se to dešava u javnim preduzećima gde je država poslodavac“, objašnjava advokat Aleksandar Radivojević.

I kad poslodavac dođe pred sud, umesto da se rešavaju hitno, radni sporovi traju i po više godina.

„Ročišta se zakazuju na dva-tri meseca i tu zaista radnik izgubi volju da istera pravdu putem suda, koliko morate da investirate i onda zapravo, spolja gledano, tih sporova nema mnogo, ima ih samo tamo gde su drastično povređena prava“, navodi Radivojević.

Kada je o reč o komunalnim preduzećima u Beogradu, rešenje se očekuje od Komisije grada za utvrđivanje maksimalnog broja zaposlenih. Sindikati se odgovoru nadaju do kraja meseca, gradonačelnik obećava: do kraja godine.